YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
22 päivänä tammikuuta 2002 *

Asiassa C-31/00,

jonka Cour de cassation (Belgia) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Conseil national de l'ordre des architectes

vastaan

Nicolas Dreessen

ennakkoratkaisun EY 10 ja EY 43 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit S. von Bahr, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), A. La Pergola ja C. W. A. Timmermans,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Conseil national de l'ordre des architectes, edustajinaan avocat P. Henry, avocat F. Moïses ja avocat V. Bertrand,

— Dreessen, edustajinaan avocat L. Misson ja avocat P. Mbaya Kapita,

— Italian hallitus, asiamiehenään U. Leanza, jota avustaa avvocato dello Stato F. Quadri,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään B. Mongin,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Conseil national de l'ordre des architectesin, edustajanaan V. Bertrand, Dreessenin, edustajanaan P. Mbaya Kapita, Ranskan hallituksen, asiamiehenään S. Pailler, Italian hallituksen, asiamiehenään F. Quadri, ja komission, asiamiehenään B. Mongin, 8.3.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.5.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Cour de cassation (Belgia) on 21.1.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.2.2000, esittänyt EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY 10 ja EY 43 artiklan tulkinnasta.

2 Kysymys on esitetty riita-asiassa, jossa kantajana on Dreessen ja vastaajana Conseil national de l'ordre des architectes (jäljempänä liittovaltuusto) ja joka koskee Dreessenin merkitsemistä ordre des architectes de la province de Liègen arkkitehtiluetteloon.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi 10 päivänä kesäkuuta 1985 annetussa neuvoston direktiivissä 85/384/ETY (EYVL L 223, s. 15) säädetään tiettyjen todistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta automaattisesti kahden eri järjestelmän välillä.

4 Direktiivin 85/384/ETY 2—9 artiklalla, jotka ovat direktiivin II luvussa "Tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka antavat oikeuden aloittaa toiminnan harjoittamisen arkkitehtuurin alalla käyttäen arkkitehdin ammattinimikettä", perustetaan järjestelmä, jossa kaikki arkkitehtuurin alan ammattinimikkeet automaattisesti tunnustetaan vastavuoroisesti, kun ammattinimikkeet täyttävät näissä säännöksissä asetetut edellytykset. Sen 2 artiklassa säädetään seuraavaa: "Jäsenvaltioiden on tunnustettava sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jäsenvaltioiden kansalaisille toisessa jäsenvaltiossa 3 ja 4 artiklan vaatimukset täyttävän koulutuksen perusteella."

5 Direktiivin 10—15 artiklassa, jotka ovat direktiivin III luvussa "Tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, joiden perusteella on oikeus aloittaa toiminnan harjoittaminen arkkitehtuurin alalla saavutettujen oikeuksien tai voimassa olevien kansallisten säännösten nojalla" säädetään tiettyjen tyhjentävästi lueteltujen muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta siirtymäkauden ajan. Sen 10 artiklassa säädetään seuraavaa: "Jäsenvaltioiden on tunnustettava 11 artiklassa luetellut tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka toinen jäsenvaltio on myöntänyt kansalaisilleen, jos näillä kansalaisilla tämän direktiivin tiedoksi antamisen ajankohtana jo on kyseinen pätevyystodistus tai jos he aloittavat kyseisen tutkintotodistuksen, todistuksen tai muun muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan saamiseen tähtäävän opiskelun viimeistään kolmantena lukuvuonna mainitusta tiedoksi antamisesta, vaikka pätevyystodistus ei täyttäisikään II luvussa säädettyjä vähimmäisvaatimuksia." Tässä säännöksessä viitataan lukuvuoteen 1987/1988.

6 Saksalaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka voidaan tunnustaa tämän jälkimmäisen järjestelmän mukaisesti, on mainittu direktiivin 85/384/ETY 11 artiklan a kohdan neljännessä luetelmakohdassa, kuten muun muassa "Ingenieurschule"-oppilaitoksen arkkitehtuuriosaston (Architektur) ennen 1.1.1973 antamat tutkintotodistukset, joiden liitteenä on toimivaltaisten viranomaisten antama todistus muodollisen ammattipätevyyden osoittavan kokeen suorittamisesta mainitun direktiivin 13 artiklan mukaisesti.

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia ja ennakkoratkaisukysymys

7 Dreessen on Belgian kansalainen, ja hänellä on Staatliche Ingenieurschule für Bauwesen Aachenin (rakennusalan korkeakoulu) Allgemeiner Hochbau -osaston (rakennusosasto) 16.2.1966 myöntämä tutkintotodistus, jonka hän on saanut rakennusinsinöörin opintojen suorittamisesta. Hän oli työskennellyt Liègessä Belgiassa 25 vuoden ajan palkattuna työntekijänä useissa eri arkkitehtitoimistoissa.

8 Dreessenin työnantajana ollut yhtiö joutui selvitystilaan, minkä jälkeen Dreessen teki 12.12.1991 hakemuksen merkitsemisestään conseil de l'ordre des architectes de la province de Liègen (jäljempänä Liègen arkkitehtiliiton valtuusto) arkkitehtiluetteloon harjoittaakseen arkkitehdin ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Hakemus hylättiin 29.4.1993 sillä perusteella, että hänen tutkintotodistuksensa ei vastannut direktiivin 85/384/ETY 11 artiklan a kohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitetun arkkitehtiosaston myöntämää tutkintotodistusta, eli sitä ei mainittu tässä artiklassa.

9 Dreessen valitti tästä päätöksestä conseil d'appel d'expression française de l'ordre des architectesiin (jäljempänä valituslautakunta), joka esitti 17.11.1993 tekemällään päätöksellä ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle.

10 Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-447/93, Dreessen, 9.8.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-4087), että Staatliche Ingenieurschule für Bauwesen Aachenin Allgemeiner Hochbau -osaston vuonna 1966 myöntämää todistusta ei voida rinnastaa direktiivin 85/384/ETY 11 artiklan a kohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin todistuksiin.

11 Tämän tuomion perusteella valituslautakunta hylkäsi 15.2.1995 tekemällään päätöksellä Dreessenin valituksen. Belgian Cour de cassation hylkäsi Dreessenin tästä päätöksestä tekemän valituksen 25.11.1995 antamallaan tuomiolla.

12 Dreessen teki uuden hakemuksen 25.10.1997 tullakseen merkityksi Liègen arkkitehtiliiton arkkitehtiluetteloon vedoten ensisijaisesti siihen, että hänen tutkintotodistustaan ei mainita direktiivin 85/384/ETY 11 artiklan a kohdassa Saksan viranomaisten virheen vuoksi ja että suoritettuja opintoja olisi pitänyt asiassa C-340/89, Vlassopoulou, 7.5.1991 annetun tuomion (Kok. 1991, s. I-2357; Kok. Ep. XI, s. 201) mukaisesti tarkastella vertailevasti.

13 Liègen arkkitehtiliiton valtuusto hylkäsi uuden hakemuksen 5.2.1998 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että sillä ei ollut velvollisuutta ottaa huomioon Dreessenin tietoja ja pätevyyttä, eikä arvioida niitä, ja että koska hakemus oli jo aiemmin tehty ja hylätty, se ei täyttänyt tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tämän edellisen päätöksen oikeusvoimavaikutuksen vuoksi. Valituslautakunta kumosi tämän päätöksen 16.6.1999 ja määräsi Dreessenin merkittäväksi Liègen arkkitehtiliiton arkkitehtiluetteloon todeten, että hänellä oli se pätevyys ja tiedot, joita Belgian lainsäädännössä edellytetään.

14 Conseil national de l'ordre des architectes (arkkitehtiliiton liittovaltuusto) teki kassaatiovalituksen tästä päätöksestä ja perusteli valitustaan sillä, että silloin kun direktiivi on annettu EY 47 artiklan 1 kohdan perusteella niiden edellytysten vahvistamiseksi, joiden perusteella tietyn ammatin harjoittamisen edellyttämä tutkintotodistus tunnustetaan vastavuoroisesti, jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, joiden käsiteltäväksi on saatettu hakemus saada harjoittaa tätä ammattia, voivat tutkia ainoastaan sen, täyttyvätkö direktiivissä asetetut edellytykset, eivätkä ne voi näiden edellytysten puuttuessa verrata hakemuksen tekijän pätevyyttä ja tietoja niihin, joita edellytetään tämän ammatin harjoittamisoikeutta koskevissa kansallisissa säännöksissä — niin kuin valituslautakunta on virheellisesti tehnyt EY 43 artiklan perusteella.

15 Cour de cassation ei ollut varma asiassa sovellettavien yhteisön oikeussääntöjen oikeasta tulkinnasta ja se päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [EY:n] perustamissopimuksen 5 [josta on tullut EY 10 artikla] ja 52 artiklan [josta on muutettuna tullut EY 43 artikla] perusteella jäsenvaltio, jonka toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi jäsenvaltion kansalainen, jolla on toisessa jäsenvaltiossa myönnetty tutkintotodistus, on saattanut sellaisen ammatin harjoittamista koskevan vaatimuksen, jonka harjoittamisen aloittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistusta tai muuta ammatillista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, velvollinen ottamaan huomioon vaatimuksen esittäneen henkilön tutkintotodistuksen ja suorittamaan vertailun tämän todistuksen osoittaman kelpoisuuden ja pätevyyden ja kansallisessa lainsäädännössä edellytetyn kelpoisuuden ja pätevyyden välillä silloinkin, kun kyseisen ammatin harjoittamisesta on annettu [EY:n] perustamissopimuksen 57 artiklan 1 ja 2 kohtaan [joista on muutettuna tullut EY 47 artiklan 1 ja 2 kohta] perustuva neuvoston direktiivi, jossa vahvistetaan siirtymäkauden aikana suoritettujen opintokokonaisuuksien tai opintojen osalta tyhjentävästi ne eri jäsenvaltioissa myönnetyt tutkintotodistukset ja todistukset, jotka oikeuttavat harjoittamaan kyseistä ammattia muissa jäsenvaltioissa, ja kun vaatimuksen esittäneeseen henkilöön on sovellettava tätä siirtymäkauden järjestelmää ja kun hänen tutkintotodistustaan ei ole mainittu direktiivissä vahvistetussa tyhjentävässä luettelossa?"

Ennakkoratkaisukysymys

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

16 Arkkitehtiliiton liittovaltuusto ja Italian hallitus katsovat, että ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava kieltävästi. Koska Dreessenin tutkintotodistusta ei mainita direktiivin 85/384/ETY 11 artiklassa, ne väittävät, ettei hänellä ole oikeutta vaatia sen tunnustamista toisessa jäsenvaltiossa, ilman että tämän tut-

kintotodistuksen osoittamaa kelpoisuutta ja pätevyyttä verrataan kansallisissa säännöksissä edellytettyyn kelpoisuuteen ja pätevyyteen.

17 Ne katsovat lisäksi, että edellä mainitussa asiassa Vlassopoulou annetulla tuomiolla vahvistettu velvollisuus suorittaa tällainen vertailu koskee ainoastaan niitä ammatteja, joita koskevien tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta ei ole säädetty direktiivillä. Liittovaltuusto menee huomautuksissaan vieläkin pidemmälle väittäessään, että jopa silloinkin kun tällainen direktiivi on annettu, kuten esillä olevassa asiassa, kansalliset viranomaiset voivat päättää vain siitä, ovatko direktiivissä asetetut edellytykset täyttyneet.

18 Dreessen puolestaan katsoo, että EY 47 artiklan tavoitteena on ainoastaan yhteensovittaa tiettyjen ammattien harjoittamisen edellyttämän pätevyyden vastavuoroinen tunnustaminen eikä korvata EY 43 artiklassa taattua sijoittautumisvapauden perusvapautta, joka koskee kaikkia ammatteja niiden luonteesta riippumatta.

19 Komissio esittää myös, että vaikka direktiivissä 85/384/ETY on tyhjentävä luettelo arkkitehtuurin alan tutkintotodistuksista, joiden tunnustaminen on automaattista, direktiivi ei kuitenkaan estä sitä, että edellä mainitussa asiassa Vlassopoulou annettuun tuomioon perustuvaa oikeuskäytäntöä sovelletaan niihin tutkintotodistuksiin, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi

20 Edellä mainitussa asiassa Dreessen annetusta tuomiosta käy ilmi, että Dreessenille insinöörintutkinnon suorittamisesta annettu todistus ei täytä niitä edelly-

tyksiä, jotka ovat välttämättömiä todistuksen rinnastamiseksi direktiivin 85/384/ETY 1 artiklan a kohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin todistuksiin, minkä vuoksi tutkintotodistukseen ei voida soveltaa tämän direktiivin 10 artiklassa säädettyä, arkkitehdintutkinnon suorittamisesta annettujen todistusten automaattista tunnustamista.

21 On kuitenkin muistettava, että edellä mainitussa asiassa Dreessen annetun tuomion taustalla ollut ennakkoratkaisukysymys oli muotoiltu siten, että se koski ainoastaan direktiivin 85/384/ETY 11 artiklan tulkintaa, minkä vuoksi yhteisöjen tuomioistuin ei tässä tuomiossa lausunut Dreessenin pätevyyden mahdollisesta tunnustamisesta sen tulkinnan perusteella, joka on omaksuttu EY 43 artiklasta edellä mainitussa asiassa Vlassopoulou annetussa tuomiossa.

22 Nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisukysymys koskee kuitenkin nimenomaisesti tätä mahdollisuutta.

23 Esillä oleva ennakkoratkaisupyyntö ei siis koske sitä, onko kansallisilla viranomaisilla niiden käsiteltävänä olevassa pääasiassa velvollisuus tunnustaa Dreessenin tutkintotodistuksen vastaavan direktiivissä 85/384/ETY tarkoitettuja, muodollista pätevyyttä arkkitehtuurin alalla osoittavia asiakirjoja, vaan sitä, onko näiden viranomaisten pyrittävä selvittämään, vastaavatko Dreessenin ammatillinen pätevyys ja työkokemus kokonaan tai osittain niitä vaatimuksia ja edellytyksiä, jotka on Belgiassa asetettu arkkitehdin ammatin harjoittamiselle, ja tilanteen näin vaatiessa, tunnustettava hänelle oikeus harjoittaa tätä ammattia Belgiassa.

24 Tässä yhteydessä on todettava, että jäsenvaltion viranomaisten, joille yhteisön kansalainen on tehnyt sellaisen ammatin harjoittamista koskevan lupahakemuksen, jonka harjoittamisen aloittamisen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistus tai tietty ammatillinen pätevyys tai tietynpituinen käytännön kokemus, on otettava huomioon kaikki tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat samoin kuin asianomaisen henkilön asian kannalta merkityksellinen kokemus, siten, että viranomaiset vertaavat näistä todistuksista ilmenevää kelpoisuutta ja tätä kokemusta kansallisessa lainsäädännössä edellytettyihin tietoihin ja pätevyyteen (ks.

mm. em. asia Vlassopoulou, tuomion 16, 19 ja 20 kohta; asia C-319/92, Haim, tuomio 9.2.1994, Kok. 1994, s. I-425, 27 ja 28 kohta; Kok. Ep. XV, s. 23 ja asia C-238/98, Hocsman, tuomio 14.9.2000, Kok. 2000, I-6623, 23 kohta).

25 Yhteisöjen tuomioistuin on painottanut sitä, että tämä on vain oikeuskäytännön ilmaus perustamissopimuksessa määrättyihin perusvapauksiin erottamattomasti liittyvästä periaatteesta, ja siitä ettei tämä periaate voi menettää osaa oikeudellisesta merkityksestään siitä syystä, että on annettu tutkintotodistusten vastavuoroista tunnustamista koskevia direktiivejä (em. asia Hocsman, tuomion 24 ja 31 kohta).

26 Tällaisilla direktiiveillä nimittäin pyritään, kuten EY 47 artiklan 1 kohdasta ilmenee, helpottamaan tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista vahvistamalla yhteiset säännöt ja arviointiperusteet, joiden avulla kyseiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat voidaan mahdollisuuksien mukaan automaattisesti tunnustaa. Niiden tavoitteena ei sitävastoin ole se, että tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tunnustaminen vaikeutuu tilanteissa, joita direktiivit eivät kata, eivätkä ne voi vaikuttaa tällä tavoin.

27 Tästä seuraa, että jäsenvaltioiden on ammatillisen pätevyyden vastavuoroisen tunnustamisen alalla noudatettava velvollisuuksiaan yhteisöjen tuomioistuimen EY 43 ja EY 47 artiklasta omaksuman tulkinnan mukaisesti (ks. mm. edellä mainitut asiassa Vlassopoulou, asiassa Haim ja asiassa Hocsman annetut tuomiot) käsitellessään sellaisen ammatin harjoittamista koskevaa lupahakemusta, jonka harjoittamisen aloittamisen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistus tai tietty ammatillinen pätevyys tai tietynpituinen käytännön kokemus, kun tutkintotodistusta, joka on myönnetty jäsenvaltion kansalaiselle, ei automaattisesti tunnusteta tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin nojalla, vaikka kyseisellä alalla olisikin annettu tällainen direktiivi.

28 Tässä yhteydessä merkitystä ei ole sillä, että asianomainen henkilö, vaikka hänellä onkin tutkintotodistus alalla, jolla tutkintojen vastavuoroisesta tunnus-

tamisesta on säädetty direktiivillä, ei voi vaatia tällä direktiivillä perustetun automaattisen tunnustamisjärjestelmän soveltamista, sen vuoksi, että tutkintotodistus on myönnetty hänelle yhteisöjen ulkopuolisessa valtiossa (kuten edellä mainitussa asiassa Hocsman), tai sen vuoksi, että järjestelmän soveltamisedellytykset eivät joistakin muista syistä täyty (kuten edellä mainitussa asiassa Dreessen ja nyt esillä olevassa asiassa).

29 Edellä mainitussa asiassa Vlassopoulou annetussa tuomiossa ja siihen perustuvassa oikeuskäytännössä vahvistettujen periaatteiden noudattamisen merkitys tilanteissa, joissa tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ei ole säädetty direktiivillä, korostuu siksi, että kyseessä oleva tutkintotodistus on saattanut erehdyksessä jäädä mainitsematta direktiivissä tarkoitettujen muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen joukossa. Komissio huomauttaakin, ilman että yhteisöjen tuomioistuimen tarvitsisi lausua tästä, että Dreessenille myönnetty tutkintotodistus on jäänyt erehdyksessä pois direktiivin 85/384/ETY 11 artiklassa olevasta luettelosta.

30 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei asiassa ole tarpeen tulkita EY 10 artiklaa ja että EY 43 artiklan tulkinta riittää hyödyllisen vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle.

31 Ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava, että EY 43 artiklaa on tulkittava siten, että silloin kun jäsenvaltion kansalainen on tehnyt jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille sellaisen ammatin harjoittamista koskevan lupahakemuksen, jonka harjoittamisen aloittamisen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistus tai tietty ammatillinen pätevyys tai tietynpituinen käytännön kokemus, näiden viranomaisten on otettava huomioon kaikki tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat samoin kuin asianomaisen henkilön asian kannalta merkityksellinen kokemus, siten, että viranomaiset vertaavat näistä todistuksista ilmenevää kelpoisuutta ja tätä kokemusta kansallisessa lainsäädännössä edellytettyihin tietoihin ja pätevyyteen, silloinkin kun kyseessä olevan ammatin tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta on säädetty direktiivillä, mutta tämän direktiivin soveltaminen ei johda hakijan muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan tai asiakirjojen automaattiseen tunnustamiseen.

Oikeudenkäyntikulut

32 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan ja Italian hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Cour de cassationin (Belgia) 21.1.2000 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

EY 43 artiklaa on tulkittava siten, että silloin kun jäsenvaltion kansalainen on tehnyt jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille sellaisen ammatin harjoittamista koskevan lupahakemuksen, jonka harjoittamisen aloittamisen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistus tai tietty

ammatillinen pätevyys tai tietynpituinen käytännön kokemus, näiden viranomaisten on otettava huomioon kaikki tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat samoin kuin asianomaisen henkilön asian kannalta merkityksellinen kokemus, siten, että viranomaiset vertaavat näistä todistuksista ilmenevää kelpoisuutta ja tätä kokemusta kansallisessa lainsäädännössä edellytettyihin tietoihin ja pätevyyteen, silloinkin kun kyseessä olevan ammatin tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta on säädetty direktiivillä, mutta tämän direktiivin soveltaminen ei johda hakijan muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan tai asiakirjojen automaattiseen tunnustamiseen.

Jann von Bahr Edward

La Pergola Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä tammikuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

viidennen jaoston puheenjohtaja